

**के तपाईंको घर
पानीले रसाएको छ ?**
अब चिन्ता नगर्नहोस !
चिन्ताको समाधान Waterproofing
ले गर्ने छ । १००% ग्राहकीका साथ
समस्याको समाधान ।

सम्पर्क: प्रगति ट्रेड कर्सन
रानीपौल, पोखरा -११ (राडियो पार्टी व्हेसल को निवास)
०६९-५७८०८८, ८८५६०२२३३३, ८८४६९४८८८३

पोखरापत्र

Pokharapatra National Daily

राष्ट्रिय दैनिक

रु. १००
कलर मिजिटिंग कार्ड
साथै
तुरन्त व्यालेन्डर प्रस्तक,
स्मारिका आदि छपाई गर्नु परेमा
सम्पर्क:
०६९-५७०६५९, ८८५६००५५५५५५

वर्ष २५ अद्यक ३१२ श्रेणी क्षेत्रीय 'क' २०८१ मंसिर १८ गते मंगलवार ३ Dec. 2024 पृष्ठ ४ मूल्य रु. ५।

जाति काम गर्न सब्यो त्यो नै प्रदेशमाथि उठेको प्रश्नको जवाफ हो : मुख्यमन्त्री पाण्डे

पोखरापत्र संचादनाता

पोखरा, १७ मंसिर

गण्डकी प्रदेशका मुख्यमन्त्री सुरेन्द्रजान पाण्डेले प्रदेश सरकारले जाति काम गर्न सब्यो त्यो नै प्रदेश संरचनामाथि उठेका प्रश्नको जवाफ हुने बताएका छन् ।

'सरकार, मन्त्रालय र मातहतका सबै कार्यालयले कामबाट प्रदेशमाथि उठेका प्रश्नको धैरे बजेट पूर्वाधार बिकास तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालयले सोमवार आयोजना गरेको समीक्षा कार्यक्रममा उनले भने 'प्रदेशको धैरे बजेट पूर्वाधारको क्षेत्रमा रहेकाले यस मन्त्रालय र मातहतका कार्यालय बढी जिम्मेवार छ ।' काम छिटो गर्ने र क्वालिटीमा पनि ध्यान दिन कार्यालय प्रमुखहरूलाई उनले सुकाव दिए । चालु वर्ष कुल बजेटको ३८ प्रतिशत भौतिक पूर्वाधार बिकास अन्तर्गत बिनियोन भएको छ । प्रदेश स्थानाको यो अवधी सम्म ७५ अर्व रुपैयाँ भौतिक पूर्वाधारको क्षेत्रमा खर्च भएको र यसबाट छ सय ९६ किलोमिटर सडक ग्राबेल, नौ सय एक किलोमिटर

ब्ल्याक टप कालोपत्रे, एक सय तीनवटा पूल निर्माण भएको छ । 'प्रदेश सरकारले गरेको कामबाट नागरिकले सहज सेवा पाएका छन्' मुख्यमन्त्री पाण्डेले भने 'प्रदेश स्थानापालि बिकासको गति बढेको छ ।' संघ सरकारबाट प्राप्त हुनपर्ने अनुदान घट्टा काम भएका योजनामा बजेट अभाव रहेको उन्ले बताए । गत वर्षको यो अवधीमा करिब ७ प्रतिशत प्राप्ति भएको छ । गत वर्षको यो अवधीमा करिब ७ प्रतिशत प्राप्ति थियो । 'यो प्रक्रियागत चरण हो, ठेका लगाउने समय हो, दोस्रो, तेस्रो चौमासिकमा प्राप्ति अन्तर्गत उपलब्धी नदेखिने साना दुके योजना हटाएको प्रदेश सरकारलाई संघ सरकारले ५/१० लाखको योजना पठाएको बताउँदै मुख्यमन्त्री पाण्डेले त्यस्ता योजना कार्यान्वयन गर्न नसकिने बताए ।' यी दुके योजनाको बजेट एकमुष्टि कुनै योजनामा बिनियोजन भयो भने खर्च गर्न गरी काम गर्नुहोसा ।' बिगतमा भन्दा 'क्रोनिक' योजना

कम भएको बताउँदै उनले सम्पन्न हुने योजनामा बजेट अभाव हुन नदिन सरकारको प्रयास रहने बताए । कुनै ऐसे कानुनका कारण काम गर्न समस्या भएमा आउँदो हिउँदै अधिवेशनमा पेश गर्ने प्रदेशका सबै मन्त्रालयलाई उनले निर्देश दिए । पूर्वाधार बिकास कार्यालयका प्रमुखहरूले प्राविधिक जनसत्तिको अभावमा बिकास योजनाले गति लिन नसकेको बताएपछि मुख्यमन्त्री पाण्डेले गण्डकी प्रदेश सरकारले प्राविधिक कर्मचारी नियुक्त गर्ने बाटो खुल्ला गरेको बताए । 'प्राविधिक जनसत्तिको नियुक्त गर्ने कानुनी बाटो सरकारले खुल्ला गरेको छ' उनले भने छिउँ यो समस्या समाधान हुनेछ ।' पूर्वाधार बिकास अन्तर्गत उपलब्धी नदेखिने साना दुके योजना हटाएको प्रदेश सरकारलाई संघ सरकारले ५/१० लाखको योजना पठाएको बताउँदै मुख्यमन्त्री पाण्डेले त्यस्ता योजना कार्यान्वयन गर्न नसकिने बताए ।' यी दुके योजनाको बजेट एकमुष्टि कुनै योजनामा बिनियोजन भयो भने खर्च गर्न सकिन्छ, अन्यथा सकिन्न' उनले भने ।

प्रधानमन्त्री ओली बेइजिङ्मा

रासस

काठमाडौं, १७ मंसिर

प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली चार दिवसीय चीन भ्रमणका क्रममा सोमवार बेइजिङ्मा आइपुनुभएको छ । उहाँलाई यहाँस्थित बेइजिङ्मा क्यापिटल अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा चिनियाँ कम्पुनिष्ट पार्टीका वैदेशिक मामिलाका उपमन्त्री सुन बेइदेउले स्वागत गर्नुभयो ।

चीनका प्रधानमन्त्री ली छु याडको मैत्रीपूर्ण निमन्त्रणामा उहाँ सोमवार बेइजिङ्मा आइपुनुभएको हो । भ्रमणका क्रममा प्रधानमन्त्री ओलीले चीनका राष्ट्रपति सी जिनपिंग संघर्षका अधिकारी गर्नुहोसे कार्यक्रम रहेको परराष्ट्र मन्त्रालयले जानाएको

छ । यसैगरी प्रधानमन्त्री ओलीले आफ्ना चिनियाँ समकक्षी लीसँग भेटवार्ता गरी द्विपक्षीय हितका विविध विषयमा विचार आदानप्रदान गर्नुहोसे । प्रधानमन्त्री ओलीसँग चीनको राष्ट्रिय जनकाग्रेसका स्थायी समितिका अध्यक्ष भाओ लेजीको समेत भेट हुने तालिका

नसकिएको जानाउँदै संरक्षण अधिकृत तिरुवाले अन्नपूर्ण पेरिफेरिमा सुनाखरीका अझै थप प्रजाति भेर्टिन सक्ने बताउनुभयो । फूल फुल्ने एकलीय विरुवा प्रजातिमा पर्ने सुनाखरी जीमिन (भुइँ), सडेगलेका वस्तु, रुख र पाखापहराको चेपमा उप्रने गरेको उहाँको भनाइ छ । गुणकारी वनस्पतिमा पर्ने सुनाखरी प्रजातिअनुसार विभिन्न याममा फुल्ने गरेको संरक्षण अधिकृत तिरुवाले बताउनुभयो ।

"सुनाखरी खाना र औषधिका रूपमा प्रयोग गरिन्छ, फूल फुल्ना आकर्षक देखिने हुँदा यसले प्रकृतिमा सौन्दर्य थेपेको हुँच", उहाँले भन्नुभयो, "संसारमा अन्त करै नपाइने सुनाखरी पनि

सूचीकृत सुनाखरीमध्ये एक तिहाई प्रजाति औषधिजन्य प्रयोगमा रहेका छन् । 'एक्याप' ले अनुसन्धानका क्रममा भेर्टिएका सुनाखरीका प्रजाति, बासस्थान, प्रयोग जस्ता विधालाई समेटेर सचिव पुस्तक पुस्तक 'अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्रका सुनाखरीहरू' प्रकाशनको तयारी गरेको छ । सात हजार छ सय वर्ग किलोमिटरमा फैलिएको 'एक्याप' मा कास्की, लमजुङ, मनाड, म्याग्नी र मुस्ताङका १६ स्थानीय तहका ८९ वडा समेटिएका छन् । अन्नपूर्ण क्षेत्र प्राकृतिक सौन्दर्य, जैविक विविधता, हिमाली जनजीवन, सम्भयान, संस्कृति आदि कारणले देशविदेशका पर्यटकको रोजाइमा पर्ने गरेको छ ।

असल कर्म गर्नु नै धर्मः प्रदेश प्रमुख भट्ट

पोखरापत्र संचादनाता

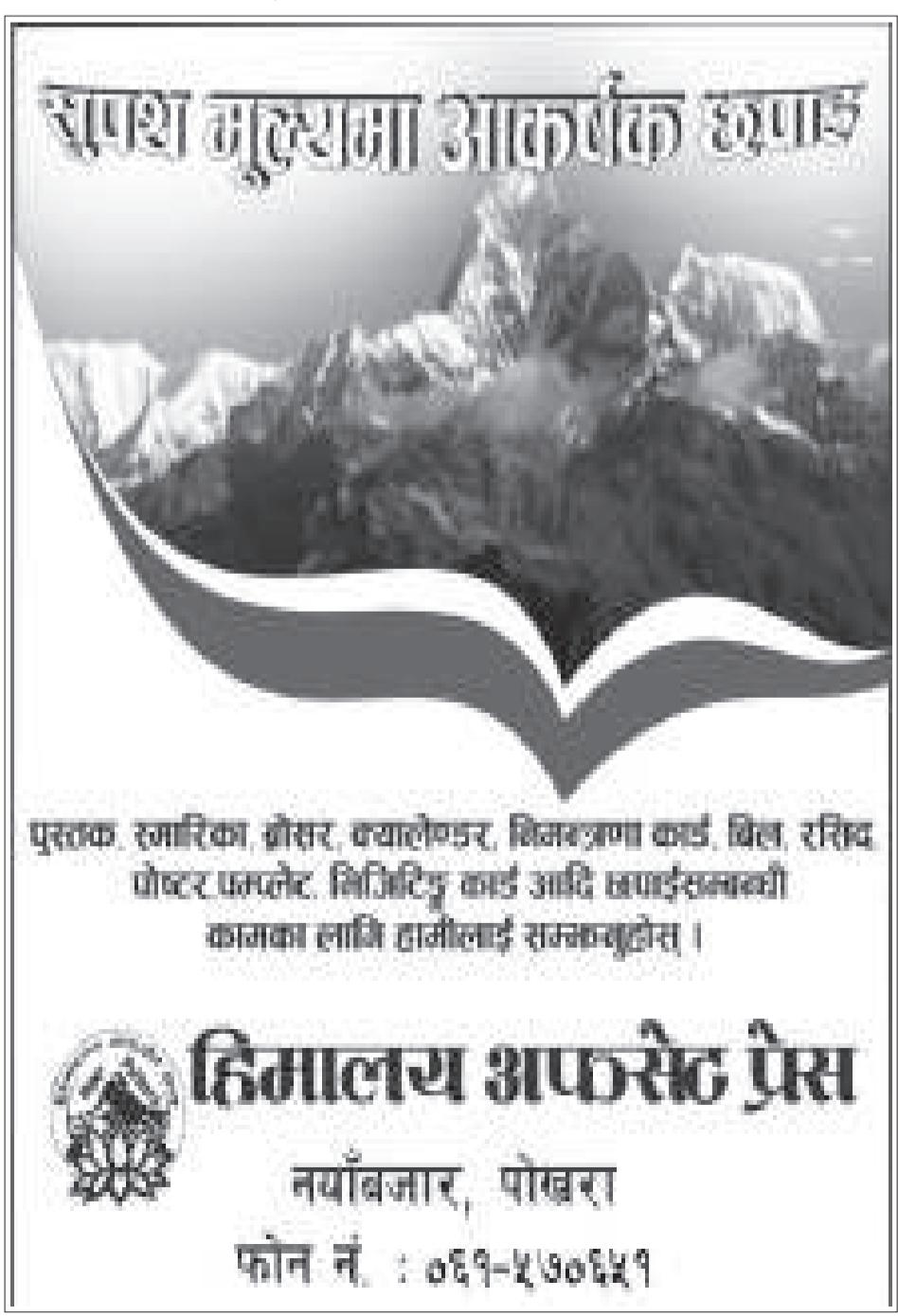
पोखरा, १७ मंसिर

गण्डकी प्रदेशका प्रमुख डिल्लीराज भट्टले असल कर्म गर्नु नै धर्म रहेकोमा जोड दिउनुभएको छ । जुनसुकै धर्मको सार तै असल कर्म भएकाले मानव हुनुका नाताले सर्वधर्म सम्भावको भावनालाई अधिक बढ नुपर्ने बताउनुभयो ।

पोखरा महानगरपालिका वडा नं. १५ कार्यालयको समन्वयमा आयोजित कोटीहोमा प्रमुख वाचक, संरक्षक तथा यज्ञ संकल्पकार्ता शोभाकान्त ढाकाल (कृपातु दास) जी, ब्रह्मनिष्ठ १००८ सन्त शिरोमणि विशेषज्ञ वाचक, सेती नदीमा अकालमा ज्यान गुमाएकाहरूको व्यवस्थापन, ज्येष्ठ नदीमा अन्नपूर्णश्वर शिवालय मन्दिर परिसरमा ऐतिहासिक शुक्लागांडकी कोटीहोम २०८१ समुद्रधाटन समारोहमा उहाँले यस्तो बताउनुभएको हो । 'स्वच्छ एवं नैतिक समाजको निर्माण गर्ने बाटो खुल्ला गरेको छ' उन्हाँले यस्तो बताउनुभएको हो । अनुशासन धर्मले सिकाउँछ । धर्म, अध्यात्म र साधना भेनेको हाम्रो समाजका ऐना हुन् ।' उहाँले भन्नुभयो - 'जसले असल समाज निर्माण गर्ने बाटोमा आगाडि बढाउँदछन् । असल संस्कार र संस्कृत मुलुक समृद्धिका आधार हुन् ।' प्रदेश प्रमुख भट्टले धार्मिक पर्यटनको विकासका लागि शुद्ध मनहरूबाट यस्ता सत्कर्मका प्रयासहरू आवश्यक रहेको जागरूकाम लाग्ने राखेको छ ।

यस स्थानमा विगतमा पनि साधुसत्त महत सिद्धपुरुषहरूले कोटीहोम लगाएको र अहिले करिब ३१ वर्षपछि यस पवित्र भूमिमा विभिन्न उद्देश्यका साथ कोटीहोम भक्तिज्ञान महायज्ञ आयोजना गरिएको आयोजकको भनाई छ । पर्यटन प्रवर्द्धनको लक्ष्यसँगै मन्दिर उद्घाटन, प्राण प्रतिष्ठा, लघु रूद्धीसहितको विराट धनधार्यालय कोटी होम, कोटी दीप प्रज्वलन, पितृ उद्धार, भक्तिज्ञान महायज्ञ गर्न लागेको बताएको छ । नि:शुल्क ब्रतबन्ध, आयोजकको भनाई छ ।

प्रसारक स्तराका द्वारा व्यालेन्डर लिमिटेड कार्ड आदि छपाई सुनाखरी

कागजका सामाजिक सञ्जाकालाई समाप्तिकरण ।

हिमालय आपसें प्रेस

नयाँबजार, पोखरा

फोन नं. : ०६९-५७०६५९

पोखरा आइटिएफ वर्ल्ड टेनिस टुर जे३० प्रतियोगिता सुरु

पोखरापत्र संचालनामा
पोखरा, १७ मंसिर

कार्यालयी किला टेनिस संघको आयोजनामा आइटिएफ वर्ल्ड टेनिस टुर जे३० सर्किट १८-२ सोमवार देखि सुरु भएको छ। पोखरा गंगाशालाको टेनिस कोर्टमा संचालन भएको पहिलो दिनमा सर्किट बान तर्फ ३५ खेल सम्पन्न भएको संघले जनाएको छ।

प्रतियोगिताका विश्व नं १ बरिता जापानका रिकु हागासीले भारतका रौनक कश्यपलाई ६-०, ६-१ को सोभो सेटमा पराजित गर्नु भएको छ। गत वर्ष समेत नेपाल आउनु भएको रिकुले आफ्नो लेयरमा खेल प्रदेशन गरी विजयी सुरुवात गर्नु भयो। त्यसै पुरुष तर्फ नै नेपाली खेलाडी सक्षम विक्रम शाहले भारतीय खेलाडी शैनक चर्टर्जालाई ६-४, ३-६ र ६-३ को सेटमा जित दर्ता गर्नु भयो। त्यसै आजबाट सुरु भएको पहिलो चरणको खेलमा नेपाली खेलाडी आयुष्मान हजुर घले समेत भारतीय खेलाडी अग्रिम युद्ध संग ६-४, ६-४ ले हार व्यहोर्नु भएको छ।

भारतीय खेलाडी आदित्य मोरले भारतकै आरभ चावलालाई पराजित गर्नु भयो भने भारतका अद्भुत तिवारीले नेपालका राजिव प्रधानलाई ६-३, ४-६, ६-४ ले पराजित गर्नु भयो। भारतका सौर्य समलाले नेपालका निश्चल कायग्यस्थलाई ६-१, ६-१ को सोभो सेटमा पराजित गर्नु भयो। पहिलो चरणको खेलमा भारतका ओजश मेहलावतसंग नेपाली खेलाडी

दर्शिल श्रेष्ठले हार व्यहोर्नु भएको छ। पोखरेली खेलाडी समेत रहनु भएको दर्शिल आफ्नै मैदानमा ६-१ ले पराजित हुनु पड्यो।

उक्त प्रतियोगिताको पोखरा महानगरपालिकाका मेयर धनराज आचार्यले उद्घाटन गर्दै पोखरामा खेल पर्यटनको अथाह सम्भावना रहेको बताउनु भयो। पोखरा पर्यटनको हब रहेको बताउँदै मेयर आचार्यले यहाँ पर्यटकहरु बिदा मनाउन समेत आउने गरेको जनाउन भएको हो।

राष्ट्रिय एकताको लागि समेत सबै एक जुहुनु पर्न उहाँले जनाउन भयो। नेपाल टेनिस संघका वर्ल्ड चार्किडमा चौथै रहेका आरभ स्प्राइट हाडा र महिलातर्फ वर्ल्ड चार्किड नं १ भारतीय खेलाडी महिला खना र छैटौ वर्ल्ड चार्किडकी नेपाली खेलाडी सुनिरा थापाले भारतकी नन्दीनी कन्सलाई ६-१, ४-६ र ७-६(४) ले तथा नेपाली खेलाडी सुनिरा थापाले भारतकी नेभी दावास्थलाई ६-०, ६-० को सोभो सेटमा पराजित गर्नु भयो। भारतकी रित अरोराले भारतकै एन्जल शनिबारसम्म चल्ने छ। पहिलो सर्किट अन्तर्गत विभिन्न १० देशका कोषाध्यक्ष विष्णु बहादुर थापाले पुरुषतर्फ ७० र महिलातर्फ ३५ गरी

गोरखा-५ मा माओवादी केन्द्रका रानामगर विजयी

पोखरापत्र संचालनामा

पोखरा, १७ मंसिर

गोरखा नगरपालिका-५ को वडा अध्यक्षमा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र) का विष्णुबहादुर रानामगर विजयी हुनु भएको छ। आइतबार सम्पन्न उपनिवाचनमा रानामगरले चार सय ८६ मत प्राप्त गर्दै निर्वाचित हुनु भएको हो।

उहाँका निकटम प्रतिस्पर्धी नेपाली कांग्रेसका भाइकाजी आलेले चार सय दुई मत प्राप्त गर्नु भएको मुख्य निर्वाचित अधिकृत शिवबहादुर रानभाटले जानकारी दिनु भयो। त्यसै नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)का दुर्गामाया राना

थापाले तीन सय ४५ मत प्राप्त गर्नु भयो। कूल दुई हजार दुई सय २५ मतदाता रहेको उक्त वडामा एक हजार तीन सय ७३ मत खसेको मतमध्ये १८ मत बदर भएको मुख्य निर्वाचित अधिकृत रानभाट जानकारी दिनु भयो। उपनिवाचनमा विभिन्न पार्टीहरुको उपराजनीका निर्वाचित भएको हो।

सिर्गदेल परिवारमा शोक

पोखरापत्र संचालनामा

पोखरा, १७ मंसिर

गोलो अनुहार। मुसुक हाँने। सदैव मायालु अनुहार। शान्त स्वभाव। माधव सिर्देलको दाजुको घरमा दुई तीन पटक मात्र दर्शन मिल्यो आमासँग। मिलनसार बानी। कसैको जीवनमा नराप्त्रो शब्द नपस्की सोमवार निधन भएको शब्दले सामाजिक मिडियमा हार्दिक सम्वेदना भन्दै तस्विर छायो। हरेक मानवको जीवन हावा फुकेको वेलुन जस्तो हो। वेलुनमा हावा रहिन्जेलसम्म राप्रो हुन्छ तर फुटेपछि अनन्त शुन्यमा बिलिन भएको जान्छ।

मानीसको मृत्यु पश्चात हरेकमा केही न केही उल्लेखनीय छाप छाडेर गएको पाइन्छ। विस १९९७ असार १० गते जन्मनु भएको बिष्णुमाया सिर्गदेल ८३ वर्षको उमेरमा जेठो छोरा रामजी प्रसाद सिर्गदेल

मासबारमा विहान मृत्यु भयो।

सिर्गदेल आमाले समाज र इष्टमित्रमा दिनु भएको योगदान हरेक व्याप्ति व्यतिको नसा नसामा विहाने रहेको छ। आर्वा स्थित जागरण आमा समुहको अध्यक्ष हुँदै सिर्गदेल आपाले समाजमा जनचेतनका कार्यक्रम देखी विकासका कार्यक्रममा अग्र पातिमा पहिलो छ।

द १ ह सं स्क १ र ८ म १, समाजसेवी, दाजुभाई, आफन्त र शुभिन्तकहरुको बाकलो उपरिधित रहेको थियो। स्व. आमाका २ छोरा, दुई बुहारी, छोरा तर्फ नातीहरु ४ जना, नातिनी बुहारीहरु ४ जना, छोरी ज्वाई ४ जना, चार जना नातिनातिना ८ जना नवाराज बरालले गर्नु भएको थियो।

नवाराज बरालले गर्नु भएको थियो।

फेवा प्रकाशन प्रा.लिंगारा प्रकाशित पोखरापत्र राष्ट्रिय दैनिकका लागि प्रधान सम्पादक : पुण्य पौडेल, सम्पादक : रत्न गुरुङ, कार्यकारी सम्पादक : शोभाकात्त सिर्गदेल, प्रबन्धसम्पादक : नारायण भण्डारी

कार्यालय : नयाँबजार, पोखरा, कोन : ०६१-५८२५०८०, ०६१-५७०६५१, ०६१-५३७८५७ E-mail: pokharapatradaily@gmail.com, pokharapatra@yahoo.com, Website : www.pokharapatra.com.np मुद्रण : हिमालय अफ्सेट प्रेस, नयाँबजार, पोखरा।

स्वर्गीय प्रदीपको सम्झनामा खुला बास्केटबल प्रतियोगिता हुँदै

पोखरापत्र संचालनामा

पोखरा, १७ मंसिर

कास्कीको अन्नपूर्ण गाउँपालिका ११ छोप्रेडका स्वर्गीय प्रदीप गुरुङको स्मृतिमा पोखरामा पहिलो संस्करणको खुला पुरुष तथा महिला बास्केटबल प्रतियोगिता हुने भएको छ।

चैपे लेम भाईखलक घान्दुकको आयोजनामा यही पौष ३ गते देखि ६ गते सम्म पोखरा महानगरपालिका १० रामधारिस्थित पुन समाजको कोर्टमा प्रतियोगिता सञ्चालन

गरिने संयोजक राजकुमार गुरुङले जानकारी दिए। उका अनुसार खुला पुरुषतर्फको विजेता टोलीलाई नगद ८० हजार, शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरिनेछ। यस्ते उपविजेतो बने टोलीले नगद ५० हजार, शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछ। महिलातर्फको विजेतालाई नगद २० हजार, शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछ।

प्रतियोगितामा १३ वर्ष देखि १८ वर्ष उपर समुहमा हुने प्रतियोगिताका विजेतालाई समान ३० अंक, उपविजेताले १८ अंक, सेमि फाइनलिस्टले ९ अंक, क्वाटर फाइनलिस्टले ५ र आर-१६ले २ अंक प्राप्त गर्नेछ। त्यस्तै डबल्समा विजेताले २५ अंक उपविजेताले १३ अंक, सेमि फाइनलिस्टले ६ अंक, क्वाटर फाइनलिस्टले ३ अंक प्राप्त गर्नेछ। प्रतियोगितामा १३ वर्ष देखि १८ वर्ष सम्म लेखनाथ उपविजेतालाई नगद १० हजार, शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरिनेछ। भने, उपविजेता टोलीले नगद ५० हजार, शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरिने उनले बताए। संयोजक

गुरुङका अनुसार पुरुष तथा महिला दुवै प्रतियोगितामा विधागत तर्फ उत्कृष्ट खेलाडी (एम्भियरी), उत्कृष्ट डिफेन्सिभ खेलाडी, उदीयमान खेलाडी र उत्कृष्ट अफेन्सिभ खेलाडीलाई आकर्षक पुरस्कारको व्यवस्थासमेत गरिएको छ।

प्रतियोगितामा पुरुषतर्फ सहभागिता जनाउनका लागि नगद ८० हजार, शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरिनेछ। भने, उपविजेता टोलीले नगद ४० हजार, शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ।

२० औं लेखनाथ महोत्सव पुस १८ गते देखि

पोखरापत्र संचालनामा

पोखरा, १७ मंसिर

हेके वर्ष जस्तै मेला तथा महोत्सव गर्ने ख्याति कमाएको लेखनाथ उपविजेता उद्योग वाणिज्य संघले यहि पुस

१८ गते देखि २० औं संस्करणको लेखनाथ महोत्सव गर्ने भएको छ। पहिलो चरणमा तयारीका बारेमा जानकारी दिने उद्देश्यले सोमवार आचार्यका लागि समानहरु, दैनिक उपभोय एवं खाद्यान्न समानहरु, फेन्सी, कस्मेटिक तथा शृंगारका सामानहरु, शुल्क, महिलातर्फ विजेतालाई नगद १० हजार, शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने भएको छ।

प्रतियोगितामा १

सुन्तलाखेतीतर्फ आकर्षण बढ़दै

मिला दरै
१७ मंसिर/रासस

“बस्ने घर नभए पनि बाँझो जमिनलाई उपयोग गर्दै सुन्तलाखेतीमा लागेको छु”, तनहुँको न्यादे गाउँपालिका-१ गुणादी निवासी मोहन रानाभाट भन्नुहुन्छ, “यहाँ बस्ने अवस्था छैन।” उहाँ न्यादे-२ थानसिस्थित जङ्गल बनेको पुछ्याँली जमिन सफाइ गरी सुन्तलाखेतीमा व्यस्त हुनुहुन्छ।

पानी अभावले गाउँबाट नै बस्ती सेरे बँसी गुणादीमा भर्नुभएका मोहन अहिले बाँझो जमिनमा सुन्तलाखेती गर्दै हुनुहुन्छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “अच्युताखेती गर्न समस्या भए पनि सुन्तलाखेतीलाई कम पानीले पुने भएकाले यस्तर आकर्षित भएको हुँ।” बाँझिएको पुछ्याँली जमिनको उपयोग गर्दै उहाँ अहिले नौ रोपनी क्षेत्रफलमा सुन्तलाखेती गरिरहनुभएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा उक्त बाँझिएको जमिन सफाइ गरी दुई सय ५० बिरुवा रोपेर उहाँ सुन्तलाखेतीमा लाग्नुभएको छ। चालु वर्षमा भने उहाँले ४४ सुन्तलाका बिरुवा थप्नुभएको छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “कांधिड १९ को बन्दाबन्दीपछि गाउँमै गरिएको खेतीले सुरक्षित बनाउँछ भन्ने महसुस भएर सुन्तलाखेतीर्फ लागेको हुँ, आफ्नो जमिन खेर फालेर अन्य पेसामा लाग्नुभन्दा आफ्नैमा नाकायाटा बेरहरौला भन्ने जड गल बनेको बाँझो जमिनमा सुन्तला लगाएको छु, केही वर्षमा उत्पादन लिनसक्ने देखिएको छ।” सिंचाइ अभाव भएकाले कृषि ज्ञान केन्द्र तनहुँबाट हिल्दै

याइक अनुदानमा पाएपछि सहज भएको उहाँ बताउनुहुन्छ। उहाँ जस्तै व्यास नगरपालिका-१ हाई स्कुलटार निवासी नापायण रानाभाट पनि बाँझो जमिनको उपयोग गर्दै सुन्तलाखेतीर्फ आकर्षित हुनुभएको छ। बाँझिएको जङ्गल बनेको पुछ्याँली जग्गा फैडानी गरी सुन्तलाखेती गर्दै हुनुहुन्छ।

बाँझो जमिनमा गत आर्थिक वर्ष पाँच हजार ६ सय बिरुवा रोपन गर्न अनुदान दिइएको कृषि ज्ञान केन्द्रका सूचना अधिकारी एवं बाली संरक्षण अधिकृत किरण परियारले बताउनुभयो। उहाँका अनुसार जिल्लाका विभिन्न स्थानका दुई सय ५५ रोपनी क्षेत्रफलमा सुन्तलाखेती गरिएको छ। तीमध्ये १० रोपनी क्षेत्रफलमा सुन्तलाखेती विस्तार गरिएको छ। तीमध्ये १० रोपनी क्षेत्रफलको सुन्तलाखेती विस्तार गरिएको छ। तीमध्ये १० रोपनी क्षेत्रफलको सुन्तलाखेती विस्तार गरिएको छ।

उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले भविष्यमा असल बनाउँ भनिन्छ नि, त्यसेगी सुन्तलाका साना विश्वालाई पनि सरसफाइ तथा हेरचाहा राम्रो भएमा उत्पादन राम्रो हुन्छ।” जिल्लाका विशेषगारी बिज बिरुवा नै रोपन गर्ने गरिएको ज्ञान केन्द्रले जनाएको छ। “हाइब्रिडको प्राक्टिस भएको पाएका छैनौं, सूचना अधिकारी परियारले भन्नुभयो। जिल्लाकै देवधाट गाउँपालिका-२ नरमस्थित नरसीरीमा उत्पादित सुन्तलाका बिज बिश्वा अनुदानमा अन्य क्षेत्रका किसानलाई वितरण गर्ने गरिएको उहाँले बताउनुभयो।

चालु आर्थिक वर्षमा भएको जमिनमा उत्पादन बढाउन तराई अकार्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ। “सुन्तलाखेतीलाई बाँझो जमिनमा निर्माण भएको बाँझो जमिनमा सुन्तला लगाएको छु, केही वर्षमा उत्पादन लिनसक्ने देखिएको छ।” सुन्तला बाँचाबाट नै खरिदविक्री हुने हुँदा पनि किसान यस खेतीर्फ आकर्षित भएको जमिनमा उत्पादन भएको बाँझो जमिनमा उत्पादन लिनसक्ने देखिएको छ।

बासाँसराइ गरेका थानसिं गाउँका स्थानीय गाउँमा फैकर भाडी बनेको बाँझो जमिनमा सुन्तलाखेती गर्ने क्रम बढ़दै गएको छ।

म्यादे-२ सुन्तलाखेतीको प्रख्यात ठाउँ हो। यसका साथै १ र ३ नम्बर वडाका केही स्थानमा सुन्तलाखेती हुने गरेको कृषि ज्ञान केन्द्रले जनाएको छ। पकेट क्षेत्रको क्षेत्रफल बढाने क्रममा रहेको केन्द्रको तथ्याइकले देखिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा जिल्लाका एक हजार ६ सय ३० हेक्टर क्षेत्रफलमा सुन्तलाखेती गरिएको थियो। भाँडे ६० लाख रुपैया खर्च हुने अनुमान गरिएको वर्ष २०८०/८१ मा एक हजार ६ सय ४५ हेक्टर क्षेत्रफलमा सुन्तलाखेती गरिएको छ। तीमध्ये ११ हजार ८ पाँच सय ५५ मेट्रिकटन सुन्तला उत्पादन भएको थियो।

त्यस्तै, आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ११ हजार ८ पाँच सय १८ मेट्रिकटन सुन्तला उत्पादन गरेको केन्द्रको तथ्याइकला उत्पादन भएको थियो।

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार कार्यक्रमले सुन्तलाखेतीर्फ किसान आकर्षित भएका छन्। भाडी बनेको जमिनको उपयोगलाई प्राथमिकता दिएर ल्याइएको सुन्तलाखेती विस्तार कार्यक्रमले यस्तर असरसाधारण आकर्षित भएको कृषि ज्ञान केन्द्र तनहुँका प्रमुख गोपाल शर्मा लामिछने बताउनुहुन्छ।

उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले भविष्यमा असल बनाउँ भनिन्छ नि, त्यसेगी सुन्तलाका साना विश्वालाई पनि सरसफाइ तथा हेरचाहा राम्रो भएमा उत्पादन राम्रो हुन्छ।” जिल्लाका विशेषगारी बिज बिरुवा नै रोपन गर्ने गरिएको ज्ञान केन्द्रले जनाएको छ।

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “भाडी सफाइ गरी अहिले किसानले सुन्तलाखेतीको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।” सुन्तला बाँचाबाट नै खरिदविक्री हुने हुँदा पनि किसान यस खेतीर्फ आकर्षित भएको जमिनमा उत्पादन भएको बाँझो जमिनमा सुन्तला लगाएको छु, केही वर्षमा उत्पादन लिनसक्ने देखिएको छ।

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले भविष्यमा असल बनाउँ भनिन्छ नि, त्यसेगी सुन्तलाका साना विश्वालाई पनि सरसफाइ तथा हेरचाहा राम्रो भएमा उत्पादन राम्रो हुन्छ।” जिल्लाका विशेषगारी बिज बिरुवा नै रोपन गर्ने गरिएको ज्ञान केन्द्रले जनाएको छ।

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “भाडी सफाइ गरी अहिले किसानले सुन्तलाखेतीको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर्थिक वर्षमा केन्द्रको सुन्तलाखेती विस्तार भइहेको छ। उहाँले भन्नुभयो, “राम्रो बच्चा बनाउनका लागि सानो गरिएको स्याहासुसारले उत्पादन बढाउन रहेको छ, यसले कृषिमा युवाको आकर्षण बढेको तथ्याइकले देखाएको छ।”

चालु आर